

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„En Hij kon aldaar geen kracht doen.”

Marc. 6 : 5.

Een vreselijk woord! Een vreselijke zaak! Hier staat, dat Jezus machteloos gemaakt is: Hij kon aldaar geen kracht doen! Op Golgotha, aan het kruis, is Hij ook machteloos gemaakt. Toen men Zijn handen had vastgespijkerd, zodat Hij ze niet kon bewegen. Maar die machteloosheid aan het kruis is niet meer dan schijn.

De spijkers houden Hem niet vast. Alle spijkers ter wereld zouden Hem niet kunnen vasthouden. Wat Hem op Golgotha bindt, is Zijn liefde, Zijn mateloze liefde voor het recht van Zijn Vader en voor Zijn uitverkoren bruidskerk.

Maar hier is het anders. Hier, in Nazareth, Zijn vaderstad! Hier kan Hij geen kracht doen, vanwege het verzet, de onwil, het ongeloof van de mensen.

Van welke mensen? Zullen we vers 2 van Marcus 6 eens lezen? Daar staat: „En als het Sabbath geworden was, begon Hij in de synagoge te leren; en velen, die Hem hoorden, ontzetten zich, zeggende: van waar komen deze dingen, en wat wijsheid is dit, die Hem gegeven is? Is Deze niet de timmerman, de Zoon van Maria, en de broeder van Jacobus en Joses, en van Judas en Simon? En zij werden aan Hem geërgerd!”

Zij werden aan Hem geërgerd! Het griekse woord voor ergenis, dat hier gebruikt wordt, is „skandalon”, een woord dat verwant is aan ons woord „schandaal”. Het gaat hier dus over vrome, in elk geval kerkse mensen. De begrippen synagoge en kerk dekken elkaar hier wel zo ongeveer. De kerkse mensen vinden het optreden van Jezus toch eigenlijk een „schandaal”: en zij werden aan Hem geërgerd!

Dat is een gedachte, die ons wel met diepe ootmoed en heilige vrees mag vervullen! Die ons moet dringen tot de vraag: wat ben ik? Een vroom mens, een ijverig mens, een rechtzinnig mens, een ingetogen mens, een voorstander van de oude waarheid? En presenteer ik mij zo aan de hemel, aan God? Als de Heere mij nu zo maar wil aanvaarden. Immers: wat moet ik nog meer? En als Hij dat niet wil . . . dan is het een schandaal. En zij werden aan Hem geërgerd . . .

Is onze houding tegenover de Heere dan niet hetzelfde als die van de mensen van Nazareth. Ook al zeggen wij het niet zo als die mensen van Nazareth. Omdat we daar veel te rechtzinnig voor zijn.

En Jezus kon aldaar geen kracht doen. Vanwege hun ongeloof! Dat betekent natuurlijk niet dat Hij in Zijn wondermacht afhankelijk zou zijn van het geloof van anderen, maar het kwam niet met Zijn roeping overeen om wonderen te doen, waar men Hem geloof weigerde.

Geliefden, de Heere kan de wonderen van Zijn genade niet kwijt aan vrome, ijverige of rechtzinnige mensen. Die kent Hij niet eens! Hij kent slechts **zondaren**. „Zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods en worden om niet gerechtvaardigd.” Ongeloof betekent: rechtop staan voor God! Geloven betekent: buigen, knielen! Ongeloof houdt in: Wat willen zijn, wat willen hebben om God aan te bieden! Geloven wil zeggen: als een bedelaar slechts van gegeven goed kunnen en willen leven! Ongeloof is: pleiten op eigen waardigheid (de

farizeeër uit de gelijkenis).

Geloven is: zonder enige grond onder de voeten, als een rechteloze in mijzelf, de Heere houden aan Zijn eigen woord en beloften! Aanschouw het verbond! Ongeloof betekent: rijk zijn, mijzelf kunnen redden!

Geloven is: honger hebben!

En dan zalig ervaren: hongerigen worden met goederen vervuld, terwijl rijken ledig worden weggezonden!

Is dat geloof een gave Gods? Ja, voor honderd procent! De Heere zij eeuwig dank!

Is ongeloof geen eigen schuld? Ja, voor honderd procent! En als de Heere ons ontdekt aan zonde en schuld, dan is de zonde en de schuld van het ongeloof zeker niet de kleinste.

En Hij kon aldaar geen kracht doen. Vanwege hun ongeloof!

En ongeloof is ten diepste: de waarachtige God, die niet liegen kan, voor een leugenaar houden! Is er grievender zonde denkbaar? Zou het kunnen, dat wij van allerlei zonden de schuld in ons geweten gevoelen en geneigd zijn de zonde van het ongeloof te verschonen? En Hij (dat is: Jezus) verwonderde Zich over hun ongeloof, zegt vers 6! Het zou onder beding van Gods zegen vruchtbaar kunnen zijn om dit woord diep op ons te laten inwerken! En het zou nog groter zijn wanneer wij met ons hart kunnen instemmen met de dichter van psalm 27 : 7:

*Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou,
Mijn God, waar was mijn hoop, mijn
moed, gebleven?*

ds. Vlietstra.

Onze 25e ontmoetingsdag

Het was zaterdag 9 april j.l. voor ons als Bewaar-het-Panders wel een gedenkwaardige dag. Er is geen bijzondere aandacht aan besteed, maar het was de 25e keer, dat we elkaar uit alle oorden van het land op een bepaalde dag en plaats mochten ontmoeten. Het blijkt nog steeds dat zulke dagen in een grote behoefte voorzien. De belangstelling ervoor blijft. Ouderen vallen weg en jongeren nemen hun plaats in. De opkomst te Sliedrecht was groot: volgens schatting van een deskundige waren er 's middags meer dan 1200 bezoekers. In de morgensamenkomst was het grote kerkgebouw iets minder bezet.

Het was een bijzonder mooie dag. Tevoren was het weer regenachtig en guur, maar op 9 april was het de hele dag prachtig weer. Op weg naar Sliedrecht reden we een drietal meisjes voorbij, die samen naar de ontmoetingsdag gingen. Daar moesten ze wel ongeveer 25 kilometer voor fietsen, heen en terug, maar de weersgesteldheid liet het toe. Bij het voorbijrijden wisselden we even een groet.

Vorig jaar konden we alleen de sluiting van de ontmoetingsdag te Sliedrecht bijwonen. Toen moesten we in eigen gemeente een begrafenis leiden van een man nog in de kracht van zijn leven, wiens weduwe nu onder de bezoekers was. We konden haar nog even een hand geven. Nu was er weer een sterfgeval in eigen gemeente. Een oude vader van 92 jaar ging heen. De begrafenis zou juist

Van de administratie

Hartelijk dank aan hen die ons de gevraagde adressen doorgaven. We mogen terugzien op een goede ontmoetingsdag. De bruto opbrengst van deze dag bedroeg f 11.219,25, terwijl aan giften voor die dag nog werden ontvangen f 150, via ds. Blom, f 100,- via ds. v.d. Ent en f 12,50 per giro en f 30,- voor de school in Dundas. Ook konden we weer 8 nieuwe abonnees noteren en ontvingen we f 280,50 aan giften. Voor dit alles hartelijk dank, maar bovenal past het ons de Heere te erkennen voor alle weldaden en zegeningen die Hij ons heeft geschonken.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. **Boeken.** In dit nummer staat weer een advertentie van uitgeverij Kool. Vriendelijk verzoek ik daaraan de nogige aandacht te schenken. Het gaat niet alleen om het **prekenboekje van Ds. P. Sneep**, maar ook over andere uitgaven, namelijk de boeken van **Ds. Van der Ent**. Van het ene boek, over Gideon, moeten de laatste exemplaren worden verkocht en van het tweede boek, over Filemon, moet de verschijning worden bespoedigd doordat velen zich voor een exemplaar opgeven. Daarvoor kan men bij mij terecht. Vanmorgen mocht ik nog een bestelling noteren! Verder gaat het ook om de boeken van **Ds. Van Leeuwen over De Catechisatie en De Dordtse Leerregels**. Ook daarop moeten meer bestellingen binnenkomen. Ik weet, vele mensen wachten tot na de verschijning. Dat is begrijpelijk. Dan kan men zien wat men koopt. Maar een uitgever wil graag het financiële risico zoveel mogelijk beperken. Dat is ook begrijpelijk. Dus, ook hiervoor neem ik graag bestellingen op.

2. Indertijd kreeg ik verschillende reacties op het verzoek op preken Uit de Levensbron voor een student. Een onzer lezers stelde zijn hele verzameling beschikbaar tegen betaling van een gift voor de school van Dundas en Hamilton. Hij ontving daarvoor f 100,- en stuurde mij het bedrag. Hartelijk dank. Dit meelevens met de school doet goed. Aan mevr. v.d. B. kan ik zeggen, dat haar gift in het nummer van 10 maart verantwoord werd.

3. **Betaling van abonnementsgeld.** Er waren te Sliedrecht bezoekers van de ontmoetingsdag die het erg vonden dat er nog zoveel abonnees het abonnementsgeld niet hadden betaald. Zij deden de suggestie dat in elke plaats zich iemand beschikbaar stelde om de gelden te innen. Zijn er die zich hiervoor beschikbaar stellen? Het gaat dan om de plaatsen waar we vanzelfsprekend veel abonnees hebben. Maar ik mag aannemen dat intussen het aantal van 900 nog niet betaald hebbende abonnees aanzienlijk is geslonken. Of is het aantal helemaal verdwenen? Ik hoop het.

die zaterdag te Lexmond plaats vinden. We konden eerst nog de ontmoetingsdag openen. Na enkele mededelingen lieten we goed half 11 zingen Ps. 77 : 5, 6 en 7; we lazen Lukas 24 : 13-35 en gingen voor in gebed. Vervolgens heetten we allen van harte welkom. Het deed goed weer zo velen voor hetzelfde doel samen te zien. Er waren zelfs mensen uit Oost-Vlaanderen gekomen. En verder uit een groot gedeelte van ons land. Er waren ouderen, maar gelukkig ook vele jeugdigen.

Naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte spraken we een kort openingswoord. Er waren twee wandelaars. Ze waren treurig gesteld en slechts met één zaak bezig. Ze kwamen uit Jeruzalem, waar veel vijandschap was tegen de Heere en Zijn werk. In Jeruzalem, in de kerk is dat altijd zo. Maar er waren en zijn ook altijd mensen die de Heere toebehoren, discipelen met vrees bezet, vrouwen die de Heere ontmoet hebben. Het was de opstandingsdag van de Heere Jezus. Dat was van betekenis. Hij heeft Zijn werk volbracht en zou de droefheid tot blijdschap maken. Maar het tweetal op weg naar Emmaus had daar geen oog voor. Maar terwijl ze met elkaar spraken over de dingen die hen bezig hielden kwam Jezus Zelf. Hij ging met hen, ondervroeg en onderwees. Hij maakte hun harten gaande. Zo kwamen zij bij Emmaus. De Heere Jezus hield Zich of Hij verder wilde gaan, maar zij dwongen Hem met hen te gaan. En Hij ging mee. Ze gingen aanzitten aan de maaltijd. **Jezus brak het brood en Hij opende hun ogen.** Zij zagen Hem zoals Hij nu was en het licht ging op in hun harten. Jezus was weer uit hun gezicht verdwenen, maar alles was anders geworden. Hij had iets achtergelaten en dat vervulde hun harten. Zo zijn ze naar Jeruzalem teruggegaan. Ze hadden geen last meer van de situatie in Jeruzalem. Ze zochten hen op die de Heere toebehoorden en konden spreken van de wegen des Heeren. Wij kunnen evenals de Emmausgangers hier gekomen zijn uit het kerkelijk Jeruzalem, met vragen en zorgen, met één ding vervuld. Als we dan hier de Heere mogen ontmoeten in ons samenzijn, in het Woord dat gebracht wordt, dan wordt alles anders. Dan kunnen we gesterkt naar huis terugkeren. Het werk des Heeren blijft ondanks alles doorgaan. In hetzelfde Jeruzalem zijn korte tijd later ongeveer drie duizend mensen tot bekering gekomen en korte tijd daarna nog veel meer. Zo kan het ook nog in onze dagen.

We zongen Ps. 84 : 4. Daarna was het woord aan Ds. L.W. van der Meij. Deze las 2 Samuel 18 : 6-12 en 32-33. Een samenvatting van zijn rede hopen we elders in dit nummer of in een volgend nummer op te nemen. Intussen kwamen we tijdig in Lexmond aan om daar de begrafenis te leiden. We troffen in de aula verschillende vrienden aan, die gewoon zijn onze ontmoetingsdagen te bezoeken. Het waren wel treurige omstandigheden waaronder we daar samen waren, maar de Heere heeft het daar wel gemaakt. Er ging een getuigenis uit van het Woord des Heeren en dat legde beslag op de harten. Alles mocht met stichting en orde geschieden en aan het einde hadden we stof om de Heere ootmoedig te danken. Daarna ging een ieder zijns weegs, ook de kinderen en kleinkinderen van de overledene. Wij keerden naar Sliedrecht terug en konden nog het laatste gedeelte van de rede van Ds. Van Zonneveld horen en de sluiting van de middagsamenkomst meemaken. Maar om tot de morgensamenkomst terug te keren, Ds. Van der Meij liet na zijn rede zingen Ps. 30 : 3, 4 en 8. Onder het zingen werd er gecollecteerd.

Daarna beklom Ds. H.C. van der Ent de kansel. Hij las 1 Timotheus 6 : 20 en 21 en sprak over: Het Pand heeft een band. De spreker zorgde voor een samenvatting die men elders in dit blad kan vinden. Na het zingen van Ps. 119 : 10 en 32 door allen ging Ds. Van der Ent voor in dankgebed. Toen was het pauze.

Daarvan kunnen we niets zeggen, want die hebben we niet meegemaakt, maar we kunnen ons wel voorstellen hoe die werd doorgebracht. De maaltijd werd gebruikt, boeken werden gekocht (en brochures), gesprekken werden gevoerd, vriendschapsbanden werden aangeknoopt of vernieuwd, enz. En zo was het al spoedig weer tijd om weer te vergaderen. Het kerkgebouw stroomde vol.

Ds. M. Vlietstra opende de middagsamenkomst. Hij liet zingen Ps. 42 : 1, 4 en 5, ging voor in gebed en las Markus 6 : 1-6. Zijn openingswoord was over vs. 5a: En Hij kon aldaar geen kracht doen. Zie de meditatie in dit nummer.

Na het zingen van Ps. 27 : 7 kreeg Ds. P. van Zonneveld het woord. Deze sprak over de toekomst. Hij zal zorgen voor een samenvatting van zijn rede. Mogelijk kan deze al geheel of gedeeltelijk in dit nummer worden opgenomen. We zongen Ps. 68 : 1 en 2 en er werd weer gecollecteerd.

Ds. Tanis sprak een treffend slotwoord,

waarvan we hier een samenvatting geven. Geef u over. Dat zegt iemand die een ander overwonnen heeft. Is dat ons onbekend dan staan we nog aan de verkeerde kant. Als men van Koning verandert begint de strijd. Die is fel en hevig. We kunnen op een gegeven moment ons in de laatste stelling moeten terugtrekken. Wij werden straks teruggedrongen op de laatste stelling. Evenals ten tijde van Hizkia. De vijanden liggen voor de poort. De andere steden zijn ingenomen. De vijanden spotten. Rabsaké, de veldheer, zegt: geef je over. Hij stuurt brieven. Er zijn nu mensen die ach en wee roepen. Wat komt er uit het kamp van de wereld? Lees uw dagblad. Opdat we de gang van Hizkia maken. Hij heeft wellicht zijn raadsheren geraadpleegd, maar hij deed niet meer. Er staat brieven: dat is meervoud. Hizkia kwam er mee voor het aangezicht des Heeren. Dan doet het geloof een beroep op de getrouwheid en de belofte des Heeren: Gij zijt de God van alle koninkrijken der aarde. Satan is aan de winnende hand, op elk terrein, op elke plaats, in elke gemeente. Spreker wijst op het gaan samenwonen enz., waarvoor al een commissie in het leven geroepen is! Gij zijt de God van alle koninkrijken der aarde. Satan is de bezetter, niet de eigenaar. Al verliest de Kerk hoe langer hoe meer, des te dichter is hij bij de eeuwige nederlaag. Als we teruggeworpen worden op de laatste stelling, als we dan maar kunnen zeggen: Gij zijt de God van alle koninkrijken der aarde. De wereldgroten zeggen: God is dood. Maar van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij God. Hij blijft eeuwig Dezelfde. Dat geloof geeft God. Laten we dat geloof zoeken voor onszelf en voor elkaar. Dat geeft de gemeenschap der heiligen. Dat het gebed zich vernieuwde. De Heere ziet het en hoort het. Straks zullen zij staan op de grote dag en belijden: Gij hebt Uw woord waar gemaakt, in Christus, naar Uw welbehagen.

We zingen Ps. 90 : 9. Daarna gaat Ds. Tanis voor in dankgebed. Vervolgens laat hij nog zingen de vier verzen van Ps. 121, waarna hij op de gebruikelijke wijze sluit.

De bezoekers gingen dankbaar huiswaarts. De Heere had het welgemaakt. Velen maakten van de gelegenheid gebruik om nog een kop koffie te drinken en wat na te praten, maar tenslotte waren allen vertrokken. Via Ds. Van der Ent ontving ik nog een gift van f 100,- van iemand die door ziekte verhinderd was om deze dag bij te wonen. Van anderen had ik persoonlijk al voor een bedrag van f 150,- aan giften ontvangen.

Een woord van hartelijke dank aan de kerkeraad van Sliedrecht-centrum is wel op zijn plaats. We willen op deze wijze ook de koster en zijn medewerkers van harte bedanken voor alles wat zij gedaan hebben voor het welslagen van deze ontmoetingsdag. Ook dank aan mijn kleindochter die met haar man aanwezig was en zorgde voor verschillende gegevens om dit verslag te kunnen maken en aan een bezoeker die vele brochures van de eerste ontmoetingsdag aan de man of vrouw bracht en na afloop een bedrag van f 140,- afdroeg.

N.B. De volgende ontmoetingsdag komt al weer in het verschiet. We hebben al toestemming gekregen van de kerkeraad van de Geref. gemeente te Kampen om D.V. zaterdag 27 augustus a.s. weer in haar kerkgebouw samen te komen. Deze medewerking stellen we op hoge prijs. Noteer alvast deze datum.

B.

Samenvatting van het gesprokene op de ontmoetingsdag te Sliedrecht, 9-4-'83.

Het Pand geeft een band

Een band doet ons denken aan binding. Daar zijn familiebanden, huwelijksbanden, gezinsbanden, kerkelijke banden enz. Ieder weet wat daarmee bedoeld wordt. Familiebanden zijn banden waardoor families aan elkander verbonden zijn. Huwelijksbanden zijn banden waardoor een man en een vrouw aan elkaar verbonden zijn enz.

Nu leven wij in een tijd waarin schier alles zich kenmerkt door ont-binding, dat is losmaking. Het gevolg daarvan is verdeeldheid. In ons land heerst een hopeloze verdeeldheid op allerhande gebied. De politieke partijen zijn verdeeld. De families zijn verdeeld. De huwelijken zijn verdeeld. De kerken zijn verdeeld. En al is het dat men nog door een naam wordt saamgehouden in een bepaald verband, dan is er toch onderling ook

nog weer verdeeldheid. Eenheid maakt macht. Verdeeldheid ontkracht. En de duivel spint daar garen bij. De z.g.n. eenheidswateren zijn erg troebel. En daarin is het voor de vijand goed vissen.

Wij zijn hier samengekomen als vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand. Wij zitten hier als families, als mannen en vrouwen met onze kinderen. Als we nu echt vrienden en vriendinnen zijn van Bewaar het Pand, dan lezen we allemaal één krant. En dat is dan het om de veertien dagen verschijnende blad wat zijn bekende naam draagt.

Wanneer we dan in gezinsverband zijn samengekomen, zegt elk lid van dat gezin op zijn beurt: Waar is het Pand? Hij bedoelt daar natuurlijk mee die bekende krant. Ieder leest hem in het gezinsverband. Die krant, afgekort als „Het Pand” geeft dan een band. Een band aan de krant en een band aan elkaar. Het Pand geeft een band!

Toch is met het bovenstaande natuurlijk niet alles gezegd. Want het Pand is uiteindelijk veel meer dan die krant die eens in de veertien dagen verschijnt. Het Pand waar naar de krant is genoemd, heeft tot inhoud de zuivere leer die naar de Godzaligheid is. En die is vervat in het Woord van God. Dat is een door God gegeven Pand. Het is een Pand van zeer grote waarde. Veronderstel dat we dit Pand niet zouden hebben, er zou niemand zalig kunnen worden, omdat we van de Weg die tot de zaligheid leidt, totaal onkundig zouden zijn. Doch nu heeft God in Zijn Woord de Weg der zaligheid ons volkomen geopenbaard. En die Weg is de Heere Jezus Christus. Daar is onder de hemel maar één Naam gegeven door Dewelke wij moeten zalig worden. En dat is de Naam van de Heere Jezus Christus en Die gekruist.

De verkondiging van die ene Naam was Paulus toebetrouwd. Hij moest dat Pand bewaren. Dat wil niet zeggen dat hij het zorgvuldig op moest bergen, achter slot en grendel, zo dat niemand er bij zou kunnen. Doch „bewaren” wil zeggen dat het in alle zuiverheid moest worden doorgegeven. Dat heeft Paulus, gedreven door de Heilige Geest, dan ook gedaan. Geen werk van mensen kwam voor de zaligheid in aanmerking. Alleen het geloof in de Heere Jezus Christus was nodig tot zaligheid. Meer behoefde niet en met minder kon het niet. Want wie in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. Terwijl degenen die de Zoon ongehoorzaam zijn, het leven niet zullen zien, maar de toorn Gods blijft op hen.

Door het geloof kreeg men een band aan Christus. Men werd door de Heilige Geest aan Hem verbonden, één met Hem. Die de Heere aanhangt is één Geest met Hem. Dat kon natuurlijk in het leven niet verborgen blijven. Want wie geestelijk met Hem verbonden waren, door de band van het geloof, gingen ook geestelijk leven. Het werden navolgers van Christus. Zij drukten Zijn voetstappen. Dit deed hen afgezonderd van de wereld leven. Niet met een boekje in een hoekje, doch als „vreemdelingen” te midden van een krom en verdraaid geslacht. Het Pand geeft een band!

Wie door het geloof aan Christus verbonden waren, hadden ook een band aan het Pand (de bijbel) dat zo vol is van de Christus. Dat Hem in al Zijn schoonheid laat zien. Zij kregen daardoor ook een band aan elkander. Dat kon niet uitblijven. Want door de wereld werden zij veracht. Door de vrome wereld worden zij niet geteld. Want het Pand (het evangelie) is voor de Joden een ergernis en voor de Grieken een dwaasheid. Doch voor hen die geloofden was het een kracht Gods tot zaligheid. Omdat zij door het geloof aan dezelfde Heere verbonden waren en uit dezelfde bron gevoed werden, hadden zij gemeenschap met elkander. Zij geloofden in één en dezelfde Heere, in één en hetzelfde Woord en vormden te samen één en dezelfde familie. Zij vormden een geestelijke eenheid. Het Pand geeft een band!

Wij zijn hier vandaag samengekomen als vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand. Doch de grote vraag is of we het in waarheid zijn? Want het kan ook een samenkomen zijn vanuit het vlees. Dat is niet uit de Geest. En die in het vlees zijn kunnen Gode niet behagen. We zijn dan z.g.n. door de band van het Pand (de krant) aan elkander verbonden, terwijl de band aan de inhoud van het Pand (de bijbel), dat is Christus, gemist wordt. We kunnen dan gemeenschappelijk klagen dat het toch zo droevig is en dat alles in een staat van diep verval

verkeert en dat het steeds erger wordt en dat we niet weten waar alles op uitdraaien moet enz., doch met dat al zitten we dan zelf nog midden in de dood. Misschien een orthodoxe dood, maar dat is dan toch ook de dood.

Als nu iemand vraagt wat een orthodoxe dood is, kan tot verduidelijking van hem gezegd worden dat dit een rechtzinnige dood betekent. We weten dan heel goed hoe het moet, doch hebben met de wetenschap vrede, terwijl de vrede met God in het hart, door het geloof in de Heere Jezus Christus gemist wordt. En daar beware de Heere ons en onze kinderen voor. We zijn dan door het Pand (de krant) wel aan elkander verbonden als door een band, maar het is dan een band die niet houdbaar is voor de eeuwigheid. Als het uur van de dood komt en dat komt wis en zeker, dan breekt deze band. Ik kan dan met deze krant niet sterven. Want als ik dan geen andere band ken, kom ik voor eeuwig om.

Het Pand geeft een band! Zal het wél zijn met mij en u, dan moet er vóór alle dingen een band zijn aan de Heere Jezus Christus. Die in het Pand, de bijbel, zo rijk geopenbaard is tot zaligheid. Die band wordt tot stand gebracht door de Heilige Geest, Die daarvoor het Pand, de bijbel, gebruikt. De Heilige Geest ontdekt de zondaar, waardoor hij werkelijk een zondaar wordt in de beleving. Velen zijn het alleen maar in hun belijdenis, doch zijn het nimmer in de beleving geweest. Als men het in de beleving wordt, dan krijgt men de Zaligmaker van zondaren nodig. Die vanuit het Pand, de bijbel, de zondaar als voor ogen geschilderd wordt. Hij wordt dan als een noodzakelijke Zaligmaker, ook gezien als een gepaste, algoegzame, begerenswaardige en boven alles dierbare Zaligmaker. En het geloof, hetwelk de Heilige Geest werkt, neemt Hem dan ook aan als Degene Die alles volbracht heeft wat tot de zaligheid van node is. Het door Hem volbrachte werk is dan zó volkomen, dat er van de zijde van de zondaar niets meer behoeft te worden toegedaan. De zondaar wil dat dan ook niet, want het zou een tekort doen zijn aan de eer des Heeren. Die voor Zijn enig werk alleen alle eer toekomt. Men is dan door een onverbreekelijke liefdesband aan Hem verbonden. O zeker, die band kan wel eens rekken, er kunnen zelfs tijden zijn dat de band niet gevoeld wordt, doch verbreken is niet mogelijk, omdat de Heere Zijn eigen werk in stand houdt. Wie zo een geloofsband aan Christus kent, Die de inhoud van het Pand uitmaakt, heeft vanzelfsprekend ook een band aan het Pand, dat is het Woord van God, wat hem alleen wijs kan maken tot zaligheid. En al degenen die een zelfde dierbaar geloof deelachtig mogen zijn hebben dan ook een band met elkander. Zij zijn één lichaam, zij vormen één gemeenschap. Zij zijn samen de ene heilige algemene Christelijke kerk. Dat is de ware kerk, die over alle kerkelijke muren heen bestaat en zal blijven bestaan. De Heere staat daar Zelf voor in. Hij houdt Zijn kerk in stand, al het woeden van de hel ten spijt. De levende leden zijn aan elkander verbonden door de band der eenheid en des Geestes. Het staat allemaal te lezen in het ons toebetrouwde Pand. Dat willen we bewaren, verbreiden, verkondigen ook op deze dag. Opdat u door het horen van deze heilrijke zaken zoudt komen tot geloof, zoudt worden opgebouwd in het allerheiligst geloof. Als dit de vrucht van deze dag mag zijn, zult u beleven: Het Pand geeft een band. Een band aan God, een band aan Zijn Woord, een band aan elkander. Ons samen zijn is dan niet ijdel, maar vruchtbaar in de Heere.

Ds. H.C. v.d. Ent.

De laatste oorlog

In het voorbije jaar waren honderdduizenden op de been voor de vrede. Mogelijk zijn Reagan en Andropov gevoeliger voor span-doeken dan Deetman. Minder bedoelen en meer krijgen, of dat loonkorting betreft of de bewapeningswedloop, het blijft een nare zaak.

Mijn bedoeling is niet om pacifisten in het gevele te komen. Ik vermoed dat het tegen-deel zal blijken.

Ik wil mij ook niet scharen onder hen die de Bijbel als legpuzzel hanteren. Toekomst-voorspelling en weersverwachting zitten vaak op dezelfde lijn. Er naast zitten is voor beide niet uitzonderlijk. We blijven mens, klein en nietig tegenover de hoge en wijze God, Die alles volvoert naar Zijn Raad. Hij is

een God Die door Zijn daden in verbazing zet, altijd weer. Hij gaat immer een weg die ik van tevoren niet geweten heb. Dit is persoonlijk, kerkelijk en ook met deze wereld. Ieder die dat niet geleerd heeft, is nog niet bekeerd.

Het ware geloof is niet zonder verwachting aangaande de toekomstige dingen. De spits van dat geloof is de hoop. De Schrift spreekt van wedergeboren tot een levende hoop. Een bruid, die niet uitziet naar de bruiloftsdag, mist het kenmerk. Ze kan beter ongetrouwd blijven. Wie het heimwee niet kent naar het van aangezicht tot aangezicht, heeft zijn zelfs aangezicht te weinig gezien in de spiegel der wet. De levende begeerte om Hem gelijk te zijn, geeft als vrucht een bezwijken van de ziel van sterk verlangen. Dezulke verkeert permanent op de wacht-toren Sions.

De kerkelijke tafels liggen voller met papieren dan ooit. Ze zullen wel zijn als de appelboom van Luther. Werken tot het laatste uur is ook Goddelijke opdracht. Maar om eronder bedolven te worden, is een kwalijke zaak. Evenals onder alle wereldse besommeringen. Een tentbewoner moet toch niet de haringen zo diep de grond inslaan. Als de vloedgolven komen, is hij nog bezig met ze eruit te halen.

Het spannen van de snaren der ziel is mijn bedoelen. Niet overspannen. Dan knappen ze. Wel gespannen. Weldra zullen „de speellien op de harp en cimbels slaan, en binnen U al mijn fonteinen wezen”.

Verenigde volken

Waar Christus komt, daar breekt de hel los. Als Jezus de zeventig uitzendt om het Evangelie te verkondigen, zegt Hij: „Ik zag de satan, als een bliksem, uit de hemel vallen”. U ziet het al na het Kerstfeest. Langs Efratha's veld marcheren soldaten op. Ze hebben in Bethlehem omgebracht alle kinderen tot twee jaar oud. U ziet het wanneer Paulus en Silas in Filippi komen.

De tragiek van de val van de mens in het paradijs is, dat heel de schepping door de mens inlusief en juist zichzelf uitgespeeld is in de hand van satan, de wederpartijder van God. De schepping onderworpen aan de vorst der duisternis. Hij heer en meester, overste van de wereld. Het pronkstuk van de schepping knecht, gewillige slaaf van hem, samenspannend om God van de troon te krijgen, gedreven door enerlei begeren: om zelf op die troon te zitten.

Daar staat tegenover het machtige van Genesis 3: 15. God zet vijandschap. De oorlog gaat uitbreken. Dit gaat de eeuwen beheersen. Hier is de achtergrond van alles. God tegenover de wederpartijder. God Die Zijn schepping niet prijsgeeft. God Die Zichzelf zal verheerlijken. God Die door Zijn almacht mensen onttrekt aan satans heerschappij. Die daarvoor de rechtsgrond legt in Christus Jezus. Die Zijn enige Zoon niet spaart, maar geeft Hem over aan kruis en aan dood. Om zo de ongehoorzaamheid te vergeven, om met Zichzelf te verzoenen, om te vernieuwen, om gehoorzame kinderen te maken, om weer tot het scheppingsgevoel - het loven en prijzen van God - te brengen.

Op wat God werkt, komt satan af. Al de duivelen mobiliseert hij. Met de ene begeerte om dat werk teniet te maken, te doen ondergaan. Hij heeft grote macht.

Als de overste van de wereld, gebruikt hij mede de wereld. Hij gaat rond als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou kunnen verslinden. Elk kind van God weet van die strijd. Ieder die door Gods almacht aan Gods kant is komen te staan, ervaart dat hij niet ongemoeid wordt gelaten.

De kerkgeschiedenis spreekt hier boekdelen. Wat een bloed, wat een lijden, wat een tranen! Tot vandaag toe. In Oost-Europa, in West-Europa. Overal waar de kerk is gekomen.

Toch is satans macht niet onbeperkt. Hij is gebonden. Door het kruis van Golgotha is zijn kop vermorzeld. Ten diepste is hij een overwonnen vijand. Christus heeft alle macht. „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde”.

Satans binding betekent, dat hij de volken niet kan verleiden. Het wordt hem belet om de volken tot één te brengen tegenover de kerk. Zonder die binding zou het Koninkrijk der hemelen op de aarde geen gestalte hebben verkregen, zou de kerk niet zijn uitgebreid tot de einden der aarde. Het zou hem steeds weer gelukt zijn elk begin daarvan te vernietigen.

Straks echter - op Gods tijd en door God Zelf - zal hij worden losgelaten. Want Christus zal geen overwonnen vijand tegemoet treden, maar een vijand die alle krachten heeft gemobiliseerd, op volle sterkte. Opdat Christus' heerlijkheid tenvolle zal uitstralen.

Johannes op Patmos heeft visionair die oorlog gezien. De laatste en de definitieve. „En ik zag het beest, en de koningen der aarde, en hun heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen Hem, Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger (openb. 19: 19).

Het is satan na zijn loslating gelukt. Wat hem steeds belet is, bewerkt hij dan. Hij brengt de volken tot een. Er komt eenheid tussen alle volken der aarde. Verder nog: hij vergadert ze samen. Dat wil zeggen de militaire machten van al de volken. Hier zijn de legers van alle volken der aarde bijeen. Alle tegenstellingen van voorheen waarom ze elkaar bestookten, op eenmaal weg. 't Was: het ene koninkrijk tegen het andere. Al de eeuwen door. Belangen en stelsels die botsten. Doch nu geallieerd, als één man. Hun getal als het zand der zee. Eén machtig leger. Dat staat tegenover de Ruiter op het witte paard met Zijn legermachten. Die Ruiter is Christus Jezus, het Lam dat op Golgotha geslacht was.

(Wordt vervolgt)
ds. P. van Zonneveld.

IN DE BEGINNE Genesis Eén tot Drie en het Gezag van de Heilige Schrift door Prof. Dr. Edward J. Young

5.

3. Is Genesis Eén Geschiedenis?

Het is mijn bedoeling sommige gedeelten van het hoofdstuk beknopt te behandelen. Ik geloof dat het gedetailleerde verslag begint met vers twee en besluit met vers een en dertig. Voorts dat er een tegenstelling is tussen vers twee en vers een en dertig. Een tegenstelling die we kunnen noemen „chaos en cosmos”. De chaos betreft de oorspronkelijke ongevormde toestand van de aarde en cosmos het welgeordende heelal. Hier ben ik in overeenstemming met Dr. von Rad die dit krachtig naar voren heeft gebracht in zijn commentaar op Genesis. Ik ben van mening dat hij een juiste ontleding geeft van de vorm van deze verzen.

Maar als ik in verband met vers twee over chaos spreek, wil ik me hoeden voor onjuiste opvattingen. Als men zegt dat iets in een toestand van chaos is, bedoelt men gewoonlijk dat het ondersteboven, ordeloos is. En dat bedoel ik hier juist niet. Vermoedelijk heeft Milton door z'n „Paradise Lost” (Het Verloren paradijs) ons allen voor een groot deel beïnvloed. Maar het Griekse woord **chaos** heeft enkel betrekking op de oorspronkelijke ongevormde toestand van de aarde. Zo wordt hier in vers twee gezegd: „De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op de afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren. Toen zeide God: „Daar zij licht”!

Die drievoudige omschrijving heeft betrekking op de ongeformeerde aarde. In de toestand van die tijd zou het voor de mens niet mogelijk geweest zijn om op de aarde te leven. Dit betekent niet dat de aarde in enig opzicht verkeerd was. De drievoudige omschrijving moeten we grammaticaal verbinden met het werkwoord in vers drie: „God zeide: „Daar zij licht”. Hetgeen duidelijk betekent dat deze drievoudige toestand bestond toen God zeide: „Daar zij licht”.

We hebben alle reden om aan te nemen dat de aarde op deze wijze uit de handen van de Schepper kwam. Voorts dat deze drievoudige toestand heeft bestaan vanaf het tijdstip der absolute schepping tot de tijd dat God zeide: „Daar zij licht”. Hoe lang die tijd was, weet niemand dan God alleen.

Het is mijn voornemen niet om in bijzonderheden over de restitutie-theorie te spreken. Deze impliceert echter dat er een oordeel over de oorspronkelijke aarde was, dat de aarde geruïneerd werd en dat het resterende gedeelte van het hoofdstuk dus een soort herschepping beschrijft. Mijns inziens is deze theorie in het geheel niet op de Schrift gebaseerd. We willen er dan verder ook geen aandacht aan besteden. Er zijn andere vragen die van meer belang zijn.

Hiermede zullen we ons thans bezighouden.

We willen nu eerst verder nagaan wat er staat in vers twee: „De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op de afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren”. Karl Barth leert dat dit niet een beschrijving is van een vorige toestand op aarde. Hij beweert dat, indien het zulk een beschrijving is, dat we dan voor een dilemma staan. Of de aarde kwam in deze toestand omdat God haar op die wijze schiep, of ze kwam onafhankelijk in deze toestand.

Volgens Barth schiep God haar niet op deze wijze, omdat vers twee een zondige, verkeerde toestand beschrijft.

In deze verklaring baseert Barth zijn exegetische opmerkingen op een commentaar van een andere Duitse geleerde. Hij vraagt wat we met dit dilemma moeten doen. Tevens geeft hij een gemakkelijke oplossing. Indien we stellen dat het vers niet wijst op een vorige toestand van de aarde, maar op een vorige toestand van zonde en kwaad, waarin de aarde weer kan vallen, dan is het dilemma opgelost. Maar dan hebben we toch andere problemen die veel ernstiger zijn. Op dit punt wil ik twee Duitse woorden introduceren die belangrijk zijn voor het verstaan van Barth-Historie en Geschichte.

N.B. Het copyright van deze vertaling van „In the Beginning” door Prof. Dr. E.J. Young berust bij „the Banner of Truth Trust”.

Gezinsvorming (Slot)

Wanneer wij over gezinsvorming spreken dienen wij ons uitgangspunt te nemen in de Heilige Schrift. Geen stukje van ons leven mag aan het gezag van de Bijbel onttrokken worden. De Bijbel geeft ook ten dezen de enige betrouwbare regel voor ons leven, waaraan wij ons te houden hebben. De publieke opinie is zeer wisselend en vaak onbetrouwbaar. Prof. Velema wijst erop dat heel wat kinderen tegenwoordig op de scholen vertrouwd gemaakt worden met de gedachte dat het a-sociaal is, dus in strijd met de belangen van de samenleving, om een groot gezin te stichten. Onder een „groot gezin” verstaat men dan een gezin van bijv. 6 kinderen. Aan meer kinderen te denken dan 6 is onredelijk en onzedelijk volgens de huidige opvattingen.

Hier hebben we een bezwaar dat ook in christelijke kringen, onder invloed van de publieke opinie, naar voren gebracht wordt. Ook al zouden de vader, moeder en het hele gezin in een dergelijke staat verkeren dat zij bijv. ook nog wel de geboorte van een zevende met blijdschap kunnen aanvaarden, dan zou dit toch afgekeurd moeten worden. Men zal ons in Nederland dan wel niet arresteren om een dergelijk „vergriep”, maar de blikken en de reacties van de omwonenden liegen er niet om. Daarom het gezin maar klein houden.

Terecht merkt prof. Velema op dat de mening van onze omgeving niet beslissend moet zijn voor onze gezinsvorming. Inderdaad, wij hebben het Woord. De gezinsvorming is een bevel en gezinsuitbreiding een zegen. Zo lezen wij het in Gen. 1 : 28: „En God zegende hen, en God zeide tot hen: „Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt”. Deze grondgedachte moet onze instelling bepalen en niet de algemene verwereldlijkte opvatting over gezin en gezinsgrootte.

We kunnen ook bezwaar maken tegen gezinsuitbreiding, ziende op de wereld waarin wij leven. Hebben onze kinderen nog wel toekomst? Er komen steeds meer mensen die het zicht op de toekomst verloren hebben. Een zekere mathed is over hen gekomen. Met de moed der wanhoop strijden zij soms nog tegen kernreactoren en kernbewapening, maar anderen hebben zelfs dit ideaal prijsgegeven. Het helpt niet meer. De wereld laat zich niet verbeteren. Bovendien: de economische omstandigheden worden slechter. Waarom zouden we nog een gezin stichten ziende op de toenemende werkloosheid? Zullen wij onze kinderen nog wel van een opleiding kunnen verzekeren? En als wij ze nog een bepaalde opleiding kunnen laten volgen, zullen zij dan toch tenslotte niet op de lijst gezet worden van de werklozen? Bovendien wanneer de relatie man-vrouw zoveel te wensen overlaat, dan is het wel te begrijpen dat velen van gezinsvorming afzien.

Dan zijn daar ook, nog de jonge, pas getrouwde mannen en vrouwen die voorlopig afzien van het „nemen” van kinderen omdat zij eerst samen willen blijven werken teneinde een aantal idealen te realiseren. Vanuit de Bijbelse gedachte van eenheid van sexualiteit en voortplanting moet deze praktijk ook worden afgewezen. Enerzijds Gods zegen over ons huwelijk vragen in een dienst van Woord en gebed en anderzijds het bevel van God om ons voort te planten (Gen. 1 : 28) afwijzen, is onjuist en verwerpelijk. Het bevel van God: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt moet uitgangspunt zijn en blijven, willen wij niet in de christelijke kerk een eigenwillige godsdienst krijgen. Het is onbijbels bij voorbaat, met opsomming van een groot aantal bezwaren, om het kindertal zodanig vast te stellen dat we goede maatjes blijven met de wereld. Gezinsuitbreiding op het erf van het genadeverbond is dienstbaar aan de uitbreiding van Christus' Koninkrijk. Maar denkt u dan zo gemakkelijk over de genoemde bezwaren? Wij hebben daar in het geheel niet makkelijk over te denken. Wij leven inderdaad in een wereld die steeds grimmiger wordt en dreigende trekken gaat vertonen. Toch zou ik u willen vragen: hoe was het met Israël in Egypte? Voor hoevelen werd de blijde geboortedag niet een dag van rouw? Hoevel Israëlitische vrouwen hebben niet gehuiverd in het kraambed bij de nadering van de Egyptische soldaten die de opdracht hadden om de jongetjes te verdrinken in de Nijl? Waren de economische omstandigheden niet verschrikkelijk? Had-den zij dan wel een rooskleurige toekomst, toen de jongens en de vaders bezweken onder de lasten die hen werden opgelegd? Zouden juist deze Israëlieten dan niet aan geboortebeperking hebben moeten doen? Was het „psychisch” niet onverantwoord de vrouwen zwanger te laten worden? Middelen om zwangerschap te voorkomen waren toentoe ook wel bekend. Vgl. Gen. 38 : 9. Toch lezen we van dit economisch en sociaal geteisterd volk van Israël: „Maar hoe meer zij het verdraken, hoe meer het vermeerderde en hoe meer het wies; zodat zij verdrietig waren vanwege de kinderen Israëls”. Ex. 1 : 12. Daar zorgde de God van het Verbond voor. Daaraan werkten de Israëlieten mee.

We kunnen ook denken aan de situatie in de christelijke gezinnen van vroeger tijden. Was de behuizing toen zo rooskleurig? Was het inkomen altijd zo groot? Kon men alle kinderen een middelbare schoolopleiding geven? Bleef er veel tijd over voor de hooggeloopte zelfontplooiing van de vrouw? En hoe is de situatie van de christelijke gezinnen in Rusland? Hoevele malen zien we niet de foto's van die russische gezinnen, waarvan vader of moeder of beiden gevangen zitten voor een aantal jaren. Wat moet er van die kinderen terecht komen als zij een z.g.n. heropvoeding ondergaan in russische inrichtingen? Toch blijken in de praktijk die gezinnen helemaal niet klein te zijn, maar m.i. zelfs groter dan hier in Nederland, ook in de christelijke kerken.

Het lijkt erop dat deze christenen hun opdracht Gen. 1 : 28, goed verstaan. Zij zouden meer „bezwaren” kunnen opnoemen dan wij. Toch zijn de gezinnen daar groter dan in de christelijk kerken in het vrije Westen.

Met inachtneming van bepaalde echte noodgevallen waarin een moeder psychisch of fysiek op instorten staat, of op medische indicatie duidelijk zou zijn dat een zwangerschap hiertoe zou leiden, zou ik toch willen zeggen op grond van de Schrift: Laten we het bevel eenvoudig en kinderlijk gehoorzamen en de gezinsuitbreiding als een zegen blijven beschouwen.

Prof. Douma haalde het woord van Luther aan: Gott macht die Kinder, Der wird sie auch wohl erhären - God maakt de kinderen, Hij zal ze ook wel onderhouden. Dit woord van Luther komt bij mij toch wel ontspannend over.

Het betekent niet al onze verantwoordelijkheid tegenover mijn vrouw of man verwerpen, maar een leven uit het geloof in de mogelijkheden Gods. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat, wanneer dit Woord ons leven meer beheerste, vele, ik zeg niet alle, bezwaren zouden wegvallen. God heeft een bevel gegeven in Gen. 1 : 28. Het te wagen met het Woord Gods helpt over vele drempels heen.

Totale onthouding van geslachtsverkeer

levert grote spanningen op die in de praktijk zelfs leiden tot hoererij. Dit gevaar was ook de opstellers van ons Huwelijksformulier niet onbekend. Het huwelijk en het geslachtsverkeer zijn mede ingesteld „om hoererij te vermijden”. Onthouding voor een korte tijd, en zich bijv. aan de dienst van God te wijden in gebed enz., kan overigens zeer nuttig zijn. Vgl. 1 Kor. 7 : 5.

Totale onthouding van geslachtsverkeer is onnatuurlijk. Toch kan totale onthouding van geslachtsverkeer wel eens noodzakelijk zijn met het oog op de bescherming van het leven van de vrouw.

Iedere geboortebeperking en planning die uit gemakzucht voortkomt dient te worden afgewezen. We kunnen het doen met Gods toezegging bij de Doop van onze kinderen gedaan: Dat Hij ons van alle goeds zal verzorgen, het kwade van ons zal weren of ten besten keren.

Uiteraard dienen wij wel te bedenken dat er ook jonge getrouwde mensen zijn die graag zelf kinderen zouden willen hebben, maar geen kinderen kunnen krijgen.

Hun huwelijksleven mist wel de kinderen, maar hoeft niet alle zegen te missen. De een is tot een hulp voor de ander gesteld in tijdelijke dingen en zaken die het eeuwige leven betreffen.

Tenslotte

Deze artikelen over de gezinsvorming heb ik in het algemeen geschreven. Maar wie de schoen past, in welk opzicht ook, trekke hem aan.

ds. L.W. van der Meij.

Evangelisatie te Gent

Al meermalen is in ons blad aandacht gevraagd voor deze arbeid, die daar door evangelist H. Bor wordt verricht. We willen weer iets over deze arbeid schrijven, omdat daar een bijzondere aanleiding voor is.

Het begin van deze evangelisatie-arbeid ligt in Zaamslag. Van daaruit is men begonnen. Later is een commissie gevormd uit 5 gemeenten, Barendrecht, Dordrecht-centrum, Middelharnis, Sliedrecht-centrum en Zaamslag, om deze arbeid te steunen. Die gemeenten stelden zich garant voor voldoende middelen. Weer later is de medewerking verkregen van enige andere gemeenten, die zich bereid verklaarden jaarlijks bij te dragen in de kosten van deze evangelisatie-arbeid.

Inmiddels was br. Bor aangesteld als evangelist. Hij verhuisde met zijn gezin naar Gent, waar beslag kon worden gelegd op een woonhuis met gebouwen, die geschikt konden worden gemaakt voor een evangelisch centrum. Br. Bor werd ouderling in Zaamslag en zo werd een aanvang met de arbeid gemaakt.

Dat is nu al ongeveer 5 jaar geleden. Het begin was erg moeilijk en het is nog moeilijk te arbeiden in een stad, waar de massa van de waarheid vervreemd voortleeft. Maar in biddend opzien tot de Heere mocht br. Bor de arbeid beginnen en voortzetten en de Heere laat Zijn Woord niet ledig wederkeren.

Eens per jaar roept de evangelisatie-commissie voor Oost-Vlaanderen alle meelevende kerkeraden op ter vergadering. Zo'n vergadering staat in het teken van de arbeid te Gent. Op 12 april j.l. werd er weer te Dordt vergaderd. Er was veel belangstelling voor deze vergadering. Vele kerkeraden hadden afgevaardigden gestuurd. Het was een heel goede avond.

Het is niet onze bedoeling om hier een verslag op te nemen van alles wat er verhandeld werd, maar we willen toch een en ander uit die vergadering naar voren brengen. We achten het namelijk nodig, dat de belangstelling voor de arbeid in Gent levendig blijft. Deze moet in het gebed voor de Heere worden neergelegd. Dat staat op de voorgrond. Daarnaast vragen we de aandacht voor een bijzondere dag, waarover we hieronder willen schrijven.

De inleiding van de vergadering te Dordrecht berustte bij Ds. M.C. Tanis als voorzitter van de commissie. Na zingen, gebed en Schrift-lezing sprak hij een openingswoord, waarin hij wees op de opdracht die er is en de opgaaf die deze kan meebrengen. De secretaris van de commissie las een keurig jaarverslag voor. Het financiële verslag liet zien, dat er geen financiële zorgen zijn. Die zouden er natuurlijk wel komen, wanneer de medewerkende gemeenten zich zouden terugtrekken, maar

dat is niet te verwachten, omdat deze gemeenten achter de arbeid in Gent staan. En niet alleen gemeenten. Er komen regelmatig giften van particulieren binnen. Meermalen zijn ook in andere kerken collecten voor dit doel gehouden. Hierna kwam een belangrijke zaak aan de orde, waarvoor we ook de bijzondere belangstelling van onze lezers vragen. Het gaat over een ontmoetingdag te Gent, D.V. zaterdag 4 juni a.s. Dat is dus al vrij spoedig. In De Evangelist van 31 maart j.l. staat al de volgende aankondiging:

Evangelisatiedag, Zaterdag 4 juni.
Thema: „DIE IN MIJ BLIJFT, EN IK IN HEM, DIE DRAAGT VEEL VRUCHT”,
Joh. 15 : 5b.
Morgenbijeenkomst aanvang: 10.45 uur
programma: Opening Evangelist H. Bor
Koorzang, zangkoor
„De Lofstem”
spreker Ds. H.C. v.d. Ent
„Geloof”
middagbijeenkomst aanvang: 13.45 uur
spreker: Ds. L.W. v.d. Meij
„Liefde”
Koorzang, zangkoor „De Lofstem”
Declamatorium „Grenzeloos”
spreker: Ds. M.C. Tanis
„Hoop”
parochie centrum „Ten berg”
Halve maanstraat St. Amandsberg.

We voegen hieraan toe, dat het zangkoor uit Barendrecht komt en dat het declamatorium wordt verzorgd door leden van de jeugdvereniging te Sliedrecht-centrum. Zoals uit de aankondiging blijkt wordt gesproken over geloof, hoop en liefde.

Na de middagbijeenkomst zal er gelegenheid zijn om het evangelisch centrum te bezichtigen.

Er wordt natuurlijk gehoopt op grote belangstelling uit ons land. In Sliedrecht hebben zich al velen aangemeld. Men heeft daar al twee bussen vol. Men is daar met een derde bus bezig. Laten andere gemeenten ook actief worden en afzonderlijk of gezamenlijk deze zaak organiseren.

Br. Bor vertelde nog, dat hij voor dit doel een groot parochie-centrum had gevonden, waar wel meer wordt vergaderd. De pastoor was blij met onze komst. Er is wel plaats voor 700 personen. Het lijkt mij het eenvoudigste, dat er in verschillende gemeenten iemand is die de leiding neemt. Een goed begin is het halve werk.

Mogelijk dat er later nog gelegenheid is in ons blad op deze ontmoetingsdag terug te komen. Laten we niet vergeten dat zulke dagen het saamhorigheidsgevoel sterk vermeerderen. Denk slechts aan de ontmoetingsdagen die wij als Bewaar-het-Panders regelmatig houden.

Na afhandeling van dit punt sprak evangelist Bor over zijn arbeid in Gent. Hij weet dat op een gepaste wijze te doen. We krijgen zo enig inzicht in de arbeid die te Gent verricht wordt. Br. Bor begon met te wijzen op Zacharia 4 : 10a: wie veracht de dag der kleine dingen? Hij wees op de omstandigheden die er toen waren. Het leek onmogelijk dat stad en tempel herbouwd zouden worden. Maar de Heere zou er voor zorgen. Zijn ogen zijn er op geslagen. Dat mocht hij ook in het afgelopen jaar ervaren. Er is zegen gevallen. De diensten worden vrij goed bezocht, zo door tussen de 20 en 60 of 70 mensen, waaronder vele schippers. Het aantal bezoekers uit Gent ligt tussen de 20 en 24. We moeten niet naar de getallen kijken. Br. Bor vertelt van iemand, die eerst des zondags werkte, maar dat niet langer kon. Hij zocht en kreeg ander werk. Hij had er voor over, dat hij per maand f 1100,- in loon achteruit ging. Hij kon de dag des Heeren niet langer misbruiken. Hij zag zich vertreden in zijn bloed. Zo heeft de Heere hem opgezocht. Hij kan het maar niet begrijpen, dat de Heere dat gedaan heeft. Hij ziet steeds meer in Christus. Hij moet nog veel leren, maar hij heeft liefde tot God en Zijn Woord. Hij heeft kortgeleden belijdenis des geloofs afgelegd.

Br. Bor vertelt nog over andere personen, over een jonge man, een vrouw, een jong meisje. Het blijkt dat het zaad des Woords doet wat de Heere behaagt. Verder zegt onze evangelist nog een en ander over zijn arbeid, de bijbelkringen enz. Er werd met stille aandacht geluisterd.

De rondvraag was gauw afgehandeld. Ds. L. van der Meij eindigde met Schrift-

lezing en dankgebed. We zongen nog Ps. 72 : 6 en 7.

Daarna namen we afscheid van elkaar en ieder ging weer zijns weegs. Het deed ons goed daar geweest te zijn.

Tenslotte: vergeet deze arbeid niet en denk aan de evangelisatie-dag D.V. zaterdag 4 juni a.s.

B.

Samenzangavond in Rotterdam

Op D.V. woensdag 27 april zal er in de Jeruzalemkerk, Jeruzalemstraat te Rotterdam-Kralingen een samenzangavond worden gehouden.

De plaatselijke predikant, ds. P. Beekhuis, heeft de leiding en hoopt een meditatie te houden. De begeleiding van de samenzang is in handen van John Propitius, organist van de Oude Kerk in Barneveld, die ook enkele orgelwerken zal spelen op het Van Dam-orgel.

De toegang is gratis, maar er is wel een kollekte.

Deuren open: 19.15 uur.

Aanvang: 20.00 uur. Hartelijk welkom!

Boekbespreking

Boeken van Kool b.v.
postbus 177, 3900 AD Veenendaal,
telefoon 08385 - 13978

1. De staat van een Christen in dit leven door William Perkins.

In de Chr. Enc. lezen we o.a. het volgende van hem: Hij was een Puriteins theoloog. Hij werd geboren in 1558 en stierf in 1602. Hij studeerde te Cambridge, brandpunt van het Puritanisme. Aanvankelijk was hij allerm minst een aanhanger daarvan, maar een diepgaande bekering maakte een eind aan een liederlijk leven en bracht hem op het Puriteinse pad der zuiverheid. Hij werd „fellow” aan het Christ College in Cambridge, waar hij als prediker grote naam verwierf. Hij vergat zijn verleden niet: hij preekte n.l. in de gevangenis voor de rauwsten en meest ontaarden. Zijn supralapsarisch verstande verkiezingsleer stond hem daarbij kennelijk niet in de weg, geen wonder, waar de liefde van God in de verkiezing zo sterke nadruk heeft.

Bij de titel van het boek horen ook de woorden: waarin tegelijk wordt aangetoond, hoe ver de uitverkorenen de verworpenen in christelijke wandel kunnen overtreffen, en wel in vele trappen. Ds. J. van der Haar te Houten zorgde voor een Nederlandse vertaling. Het is een mooi boek van ruim 80 blz., waarin Perkins achtereenvolgens handelt over uitverkiezing, roeping, wat geloof is, hoe God het geloof in het hart werkt, waarbij nodig: kennis van Gods woord, gezicht van de zonde, droefheid over de zonde, heilige wanhoop; verder spreekt Perkins over zonde-smart, geen droefgeestigheid en over hoe het geloof ontstaat in het hart, over trappen in het geloof, de geringste mate des geloofs, de grootste mate des geloofs, vruchten der geloofs enz.

De schrijver eindigt als volgt: En, lieve Vader van alle barmhartigheid! plant die heerschappij overal in Uw Kerk, die Hij in Uw Woord geopenbaard hebt, opdat Uw kinderen U door die middelen, in die orde en betamelijkheid mogen dienen, die Gij bevolen hebt, overvloedig zijnde in rechtvaardigheid, vrede der consciëntie en vreugde des Heiligen Geestes. Amen, ja amen.

Het boek kost gebonden f13,90.

2. Jan Nupoort, zijn leven en arbeid en betekenis voor de catechese door G.H. Leurdijk.

Nupoort behoort niet tot de bekende predikanten uit vroeger tijd. Leurdijk zegt echter in een inleiding, dat de resultaten van zijn arbeid en inzicht die hij in zijn geschriften heeft vastgelegd, van die aard zijn, dat deze voor een positieve ontwikkeling van de catechese van zeer groot belang zijn.

Nupoort was aanvankelijk catecheet. Hij is later predikant geworden en naar Batavia vertrokken. Na enige jaren is hij daar gestorven.

Leurdijk beschrijft eerst het leven van Nupoort en gaat daarna in op diens betekenis. Daarbij noemt hij ook een drietal geestverwanten uit die tijd. Er was verschil van mening over de betekenis van de Heidel-

berger Catechismus. Leurdijk geeft zelf aan het eind van zijn boek een samenvatting. We menen er goed aan te doen die hier over te nemen. We krijgen daardoor een goed inzicht in de zaak die ook nu nog van belang is. Leurdijk schrijft dan:

Het karakter van de H. Cat. werd door vooraanstaande gereformeerde theologen uit de 17e eeuw en 18e eeuw verklaard als een samenspraak tussen een getroost Christen, die op een onderrichtende wijze belijdenis doet van 'de hope die in hem is' en de manier om persoonlijk in deze hoop bevestigd te worden, enerzijds, en een heilbegeerige gereformeerde vraagsteller, die onderzoek verricht naar de gronden van de troost van de Christen, anderzijds.

Jan Nupoort deelde deze visie en stond daarmee in een belangrijke lijn van de gereformeerde traditie. De betekenis van Nupoort ligt in zijn uitwerking van deze ideeën, in de 'Voorbereidende Oefening tot de behandeling van de Heidelbergsche Catechismus', waarin deze door wederkerigheid gekenmerkte onderwijsmethode onderbouwd en gefundeerd wordt. Deze studie werd in 1775 uitgegeven.

Door drie latere tijdgenoten van Nupoort werd deze weergave van het karakter van de H. Cat. op verschillende manieren toegepast. Samuel van Emdre deed dit in een dogmatisch handboek, in samenspraken, waarachter hij een daartoe bruikbare schets van de H. Cat. plaatste, en een toelichting op een aantal vragen en antwoorden van de H. Cat. Johannes Conradus Appellius paste deze methode toe in een polemisch-apologetisch werk, waarin hij een samenspraak schreef over het eerste hoofdstuk van de H. Cat. Ysbrand van Hamelsveld heeft deze methode wat minder treffend weergegeven in een complete catechismusverklaring, waarin hij hij bevindelijk karakter van de antwoorden van de 'ongeveinsde Christen' zeer sterk beklemtoont en de beweegredenen tot de vragen nadrukkelijk in een heilbegeerige gezindheid zag liggen. In hoeverre deze theologen directe invloed van Nupoorts uiteenzetting hebben ondergaan, is niet aan te tonen, daar zij hem in dit verband nergens expliciet citeren. Dat zij met Nupoort de aktualiteit van het 'tweerichtingsverkeer' in de H. Cat. hebben ingezien, is buiten tegenspraak.

Tot zover Leurdijk. Hij deed er goed aan dit boekje te schrijven.

Het telt 143 blz. en kost f19,95.

Uitgaven van de Gereformeerde Bijbelstichting

2. Bijbelse Geschiedenis series O, 1 en B.

Deze boekjes zijn bestemd voor scholen en zondagsscholen. De GBS geeft zelf de volgende toelichting: Serie O behandelt de geschiedenis vanaf de Schepping tot aan de list der Gibeonieten, serie 1 gaat over de boeken Richteren, Koningen en de Profeten, serie B over bloemen en planten uit Israël. De prijs van de albums is f 4,95 per stuk, terwijl ook een set plaatjes (40 stuks) f 4,95 kost. De albums en plaatjes alsmede de brochures zijn verkrijgbaar bij de administratie GBS, Ring 116, 3343 BN H.I. Ambacht. De bedoeling is dat de kinderen de plaatjes bij de desbetreffende verhalen plakken. De plaatjes zien er goed verzorgd uit en zijn in het algemeen wel geslaagd. Het plaatje dat de schepping moet uitbeelden voldoet ons niet. We zien daar een rots boven water uitsteken en de top ervan ten dele in wolken gehuld. Om een indruk te geven van de wijze van vertellen geven we hier het begin van het verhaal over de schepping:

Alles op aarde heeft een begin gehad.

De oude homen en de hoge bergen zijn er niet altijd geweest. Eens, heel lang geleden, waren er geen bomen en bergen. Toen was er niets. Zelfs de aarde was er niet. Alleen de Heere was er wel. Hij is er altijd geweest.

In de Bijbel lezen we: Van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God". Deze aarde en alles wat er gekomen is, hebben we aan de Heere te danken. Hij is de grote Schepper geweest. In de Bijbel lezen we op de eerste bladzijde in het 1e vers: „In den beginne schiep God de hemel en de aarde". Het Bijbelboek waar over deze schepping gesproken wordt, heet Genesis. Dat woord betekent: wording.

Zo gaat de vertelling verder. Laten scholen en zondagsscholen en ook ouders met opgroeiende kinderen hier kennis van nemen. Verdere aanbeveling lijkt ons niet nodig.

B.

ENERLEI SPRAAK- ENERLEI WOORD

In kerkelijk Nederland is een spraakverwarring gekomen. Men verstaat elkaar niet meer door de hoeveelheid bijbelvertalingen. En de stroom vertalingen breidt zich nog steeds uit. Ook de spraakverwarring wordt almaar groter. U kunt er aan meewerken dat de **STATENVERTALING** onder ons volk bewaard blijft, zodat we weer komen tot **Enerlei spraak - enerlei Woord**.

U kunt b.v. een gift overmaken op **giro 1355 824, penn.m. GBS Veenendaal**.

Beter is nog om donateur te worden, minimum contributie f 5,- per jaar.

U ontvangt dan viermaal per jaar het informatieve blad **STANDVAS-TIG**, dat u volledig op de hoogte houdt van het werk van de Gereformeerde Bijbelstichting.

U hoeft geen postzegel te plakken als u zo adresseert:

**GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**

ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

**PLAATS UW
FAMILIEBERICHTEN
IN
BEWAAR HET PAND**

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen, RUSTOORD voor eenzamen, herstellenden, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dag in ere en bent u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.

**PLAATS UW
ADVERTENTIES
IN
BEWAAR HET PAND**

1958 **25** 1983
jaar

**Interieur-
verzorging
B. Elderkamp**

Frankenoord 17
3079 LB Rotterdam
Tel.: 010 - 82 34 87

Meubelen, alle soorten vloerbedekking, Gordijnen, Bedden, Zonwering, rolgordijnen, horren. Vloerkleden en Perzen. Alle behang- en stoffeerwerk. Ook diepreiniging van Uw tapijt.

Vrijblijvend komen wij bij U thuis met onze uitgebreide stalencollecties. Tapijten worden gratis gelegd en voor vakwerk staan wij garant!

Bel ons voor een afspraak.
Wij houden ons beleefd aanbevolen.

Mbuma Zendingsdag UTRECHT

De 20e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbuma-zending wordt D.V. gehouden op

zaterdag 30 april 1983

in de Irenehal van de Kon. Ned. Jaarbéurs. Aanvang 10.30 uur.

Sprekers : 's Morgens (10.30 - 12.30 uur)
Ds. C. Smits, Hardinxveld-Giessendam (opening)
Ds. Petros Mzamo uit Zimbabwe
Ds. A. de Waard, Hendrik Ido Ambacht

's Middags (14 - 16 uur)
Ds. K. Veldman, Staphorst
L.M.P. Scholten, Capelle aan den IJssel
Ds. F. Mallan, Rhenen (slotwoord)

Vòòr en na de vergadering en tijdens de pauze is er gelegenheid om kennissen te ontmoeten en de kramen van de dameskransen en boekhandelaren te bezoeken.

Ruime parkeerterreinen enz. zijn beschikbaar.

Om het parkeren te bevorderen verdient het aanbeveling om een letter Z op de voorruit der auto's aan te brengen, welk voor dit doel in ons maandblad is afgedrukt.

De Ned. Stichting ondersteunt het geestelijk en medisch Zendingswerk van de vrije Presb. Kerk van Schotland.

Deze kerk werkt reeds meer dan 70 jaar in Zimbabwe (Rhodesië) en mocht haar werk nog steeds voortzetten. In het Mbuma-ziekenhuis, dat midden in het terroristen gebied ligt waar de blanken zijn verdreven houden nog steeds plm. 10 inlandse zusters kliniek.

Ook daar gaan de predikdiensten regelmatig door.

De aanvragen om bijstand komen steeds weer binnen.

Penningmeester Mbuma-zending, Putten, giro 16 18 570.

Toezening van het in kleuren geill. maandblad der Stichting aanvragen bij Secr. Mbuma-zending, postbus 649, 1200 AP Hilversum.

Zendingsbusjes en materiaal voor scholen e.a. aanvragen bij: de heer H.J. Veenema, Laarderweg 241, 1403 RK Bussum, tel. 02159 - 15115.

Voor alle abonnees van „BEWAAR HET PAND”

In de periode van 1 april tot 31 mei bieden wij u als abonnee onderstaande boeken aan tegen speciale voordeel prijzen.

Ds. P. Snee: „**David een man des geloofs**”

7 preken over het leven van David. Op een eenvoudige wijze komt de schrijver het geloofsleven van David weer te geven.

Uit de Recensie:

„Gelijk zijn voorganger Ds. F. Bakker, zal ook Ds. P. Snee door middel van dit boekje duizenden aanspreken vanwege zijn eenvoudige maar duidelijk verklaring van het leven van David. Wat hebben de Driebergse voorgangers ons allemaal niet nagelaten. Denk aan W. Floor, G. Wisse, F. Bakker en nu weer Ds. P. Snee. Zij mogen nog spreken nadat zij gestorven zijn. Neem en lees deze kost, er zit voedsel in.

Gebonden in een pracht band met goudtitel en foto van de schrijver en een voorwoord van Ds. G. Blom.

Prijs f 22,90 tot 31 mei 1983 slechts f 17,90. **VOORDEEL f 5,-.**

Bij voldoende intekeningen zal D.V. ook verschijnen:

Ds. H. van Leeuwen: „**De Catechisatie**” en de „**Dordtse Leerregels**”.

Prijs en omvang volgen nog, doch laat u nu reeds intekenen.

BESTELBON

Ds. P. Snee: „David een man des geloofs”

Normale prijs f 22,90 } **Prijsvoordeel f 5,-**
Nu slechts f 17,90 }

Naam:

Straat:

Postcode: Plaats:

Aktienummer 730 - 007

Deze waardebon kunt u inzenden bij uw boekhandel of bij Uitgeverij/Boekhandel Kool B.V., Postbus 177, 3900 AD Veenendaal, telefoon 08385 - 13978.

BOEKEN BESTELLEN:

BOEKHANDEL KOOL BEZOEKEN, SCHRIJVEN OF BELLEN (en uw boeken komen aangesneld).

Uitgeverij-boekhandel-antiquariaat

KOOL B.V. VEENENDAAL

Stationssingel 50, Postbus 177
Postcode 3900 AD Veenendaal
Telefoon 08385 - 13978
Giro 280.572
Rabob. Vnd. rek. 36.51.10.191
Leverbaar via boekhandel

Zetfouten en prijswijzigingen voorbehouden

Wel eens op

TEXEL

geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en ... rust.

U kunt op **‘DE VERRASSING’**

gebruik maken van volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 270,- p.w.

Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze

kleurenfolder aan.

Tel. 02223-661 of 391.

Veilig vermageren?

Dat kan! Maar dan met de geheel plantaardige vermageringstabletjes.

Kuur voor een maand 20,-.

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels. O.a.: hoge bloeddruk, slapeloosheid, vernauwde bloedvaten, spataderen, hoofdpijn, migraine en zenuwen. Kuur voor een maand 15,-.

NIEUW. Nu behalve de soorten vermagering, vochtafdrijvend en zenuwen, nu ook hoge bloeddruk, reumatiek en vernauwde bloedvaten in **tabletform** verkrijgbaar.

Kuur voor een maand 20,-.

DROGISTERIJ

Sikking

Barrevoetstraat 5, 2011 WL Haarlem. Tel. 023-312882
b.g.g. 023 - 324606. Postgiro 190609

**STICHTING REF. HULPAKTIE
WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.**

Samen zorgen voor voedsel, christelijk onderwijs, leprozenhulp.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem.
Tel. 01830 - 32550.